

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
TURTO CIVILINIO KONFISKAVIMO
ĮSTATYMAS**

2019 m. d. Nr.
Vilnius

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir tikslas

1. Šis įstatymas nustato turto civilinio konfiskavimo teisinius pagrindus, sąlygas ir tvarką.
2. Šio įstatymo tikslas yra organizuoto nusikalstamumo, korupcijos ir savanaudiškų nusikaltimų prevencija.

2 straipsnis. Turto civilinio konfiskavimo sąlygos ir pagrindai

1. Turtas gali būti konfiskuojamas šio įstatymo nustatytais pagrindais ir tvarka, kai yra pagrindas manyti, kad šis turtas yra gautas nusikalstamu būdu ar iš jo yra gauta turtinga nauda ir kai šio turto bendra vertė neatitinka šio straipsnio 2 dalyje nurodyto asmens ar asmenų teisėtų pajamų ir šis skirtumas viršija 2 000 bazinių bausmių ir nuobaudų dydžio sumą.

2. Preziumuojama, kad turtas yra gautas nusikalstamu būdu ar iš to turto yra gauta turtinga nauda, kai jį nuosavybės teise turi ir jo negali teisėtomis pajamomis pagrįsti bent vieną iš šių sąlygų atitinkantys asmenys:

1) kurie buvo įtariami, kaltinami ar nuteisti už nusikaltimų, numatytų Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 147 straipsnyje, 147¹ straipsnio 2 dalyje, 157, 162 straipsnio 1 dalyje, 178 straipsnio 2 ir 3 dalyse, 180, 181 straipsniuose, 182 straipsnio 2 dalyje, 182¹ straipsnyje, 183 straipsnio 2 dalyje, 184 straipsnio 2 dalyje, 189 straipsnio 2 dalyje, 199, 199¹, 199², 200 straipsniuose, 201 straipsnio 2 dalyje, 202 straipsnyje, 213 straipsnio 1, 2, 4 dalyse, 214, 215, 216 straipsniuose, 218 straipsnyje, 220 straipsnio 2 dalyje, 222 straipsnyje, 225 straipsnio 1, 2, 3 dalyse, 226 straipsnio 1, 2, 3, 4 dalyse, 227 straipsnio 1, 2, 3 dalyse, 228, 249, 250, 250¹, 250², 205³, 250⁴, 250⁵, 250⁶, 251, 251¹, 252, 253, 254, 256, 257¹, 260, 261 straipsniuose, 292 straipsnio 1, 2, 3 dalyse, 307 straipsnyje, padarymą;

2) kuriems baudžiamąjį procesą dėl šios dalies 1 punkte nurodytų nusikaltimų buvo atsisakyta pradėti Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 3 straipsnio 1 dalies 1, 2, 3, 5, 6 punktuose nustatytais pagrindais, o jeigu baudžiamasis procesas pradėtas, – jis nutrauktas Baudžiamojo proceso kodekso 3, 212, 327 straipsniuose nustatytais pagrindais

3) atleisti nuo baudžiamosios atsakomybės už šios dalies 1 punkte nurodytus nusikaltimus Baudžiamojo kodekso nustatyta tvarka;

4) kurie yra įtraukti į organizuotų nusikalstamų grupių, kurias identifikuoja Policijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Policijos departamentas) vadovaudamasis sukauptų duomenų apie asmenų ryšius su organizuotomis nusikalstamomis grupėmis ar jų nariais analitiniu įvertinimu ir policijos generalinio komisaro patvirtinta metodika, narių sąrašus;

5) šios dalies 1, 2, 3 ar 4 punkte nurodyto asmens sutuoktinis arba asmuo, su kuriuo šios dalies 1, 2, 3 ar 4 punkte nurodytas asmuo bendrai tvarko ūkį.

3. Konfiskuojamas gali būti ir šio straipsnio 1 dalyje nurodytas turtas ar jo dalis, kuri (kurią) šio straipsnio 2 dalyje nurodytas asmuo perleido kitam fiziniam ar juridiniam asmeniui, kuris žinojo arba turėjo žinoti, kad šio turto vertė neatitinka šio straipsnio 2 dalyje nurodyto asmens teisėtų pajamų (toliau – nesąžiningas įgijėjas).

4. Preziumuojama, kad įgijėjas yra nesąžiningas, kai šio straipsnio 1 dalyje nurodytas turtas:

1) perleidžiamas šio straipsnio 2 dalies 1, 2, 3, 4 ar 5 punktuose nurodyto asmens artimiesiems giminaičiams (tėvams (įtėviams), vaikams (įvaikiams), broliams, seserims, seneliams ir vaikaičiams);

2) įgytas sudarius apsimestinį ar tariamą sandorį;

3) įgytas neatlygintinio sandorio pagrindu iš šio straipsnio 2 dalies 1, 2, 3, 4 ar 5 punktuose nurodyto asmens;

4) įgytas juridinio asmens, kurio vadovas, valdymo organo narys arba dalyviai, valdantys ne mažiau kaip penkiasdešimt procentų juridinio asmens akcijų (pajaus, įnašų), yra šio straipsnio 2 dalyje nurodyti asmenys.

5. Kai turtas yra paslėptas, suvartotas, perleistas kitam, negu nurodyta šio straipsnio 3 dalyje, fiziniam ar juridiniam asmeniui ar turto negalima konfiskuoti dėl kitų priežasčių arba turtą konfiskuoti būtų netikslinga, iš šio straipsnio 2 dalyje nurodyto asmens išieškoma to turto vertę atitinkanti pinigų suma.

6. Įgyvendinant šio įstatymo nuostatas, turto vertė nustatoma pagal turto įgijimo metu buvusią jo rinkos vertę.

7. Šiame įstatyme nustatyta turto civilinio konfiskavimo procedūra negali būti pradama ir taikoma turtui, iš kurio pagal Lietuvos Respublikos tarptautines sutartis, Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso, kitų įstatymų nuostatas negali būti išieškoma.

3 straipsnis. Turto civilinio konfiskavimo procedūros santykis su baudžiamuoju procesu

1. Kai asmeniui pareikštas įtarimas dėl šio įstatymo 2 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytų nusikaltimų, turto civilinio konfiskavimo procedūra nepradedama tol, kol baudžiamajame procese bus priimtas galutinis prokuroro procesinis sprendimas arba įsiteisės galutinis teismo sprendimas tam asmeniui.

2. Kai, baudžiamajame procese prokurorui priėmus galutinį procesinį sprendimą ar įsiteisėjus galutiniam teismo sprendimui, išlieka šio įstatymo 2 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse nustatyti turto civilinio konfiskavimo pagrindai, pradama turto civilinio konfiskavimo procedūra.

3. Kai, atliekant turto civilinio konfiskavimo procedūrą ar bylą dėl turto civilinio konfiskavimo nagrinėjant teisme, asmeniui pareiškiamas įtarimas dėl šio įstatymo 2 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytų nusikaltimų, šis asmeniui pareikštas įtarimas nesustabdo pradėtos turto civilinio konfiskavimo procedūros ar bylos dėl turto civilinio konfiskavimo nagrinėjimo teisme.

4. Duomenys, kuriuos pateikė pats asmuo, kuriam šio įstatymo nustatyta tvarka taikoma turto civilinio konfiskavimo procedūra, be jo sutikimo negali būti naudojami kaip įrodymai baudžiamajame procese.

5. Baudžiamąjo proceso metu surinkti duomenys gali būti naudojami kaip įrodymai taikant turto civilinio konfiskavimo procedūrą.

II SKYRIUS

TURTO TYRIMO PROCEDŪRA

4 straipsnis. Turto tyrimas

1. Turto tyrimas yra informacijos rinkimas apie asmens turta, jo įgijimo ir perleidimo aplinkybes, siekiant surinkti duomenis, kurie yra reikalingi sprendimui dėl turto civilinio konfiskavimo priimti.

2. Sprendimą pradėti turto tyrimą priima prokuroras savo iniciatyva, nustatęs, kad yra pagrindas įtarti, kad šio įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje nurodytas asmuo turi šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje nurodytą nuosavybės teise jam priklausančią turta.

3. Ikiteisminio tyrimo institucijos, turėdamos pagrindą įtarti, kad šio įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje nurodytas asmuo turi šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje nuosavybės teise jam priklausantį turtą, dėl turto tyrimo pradėjimo kreipiasi į prokurorą motyvuotu raštu (prie jo pridedami duomenys, kuriais grindžiamas šis kreipimasis).

4. Prokuroras per 15 dienų nuo šio straipsnio 3 dalyje nurodyto kreipimosi gavimo priima sprendimą pradėti turto tyrimą arba motyvuotą nutarimą atsisakyti pradėti turto tyrimą. Prokuroro nutarimą atsisakyti pradėti turto tyrimą gali panaikinti aukštesnysis prokuroras savo iniciatyva ar turto tyrimą inicijavusios institucijos prašymu.

5. Turto tyrimą atlieka Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos ir Lietuvos policija (toliau – turto tyrimą atliekančios institucijos) šio įstatymo ir generalinio prokuroro nustatyta tvarka. Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Valstybinė mokesčių inspekcija) šio įstatymo nustatyta tvarka dalyvauja atliekant turto tyrimą.

6. Turto tyrimą šio įstatymo ir generalinio prokuroro nustatyta tvarka organizuoja ir jam vadovauja prokuroras. Prokuroras gali atlikti visą turto tyrimą ar atskirus turto tyrimo veiksmus.

7. Jeigu turto tyrimo metu paaiškėja kitas asmuo, nuosavybės teise turintis turtą, dėl kurio taip pat yra pagrindas atlikti turto tyrimą, dėl šio asmens turto tyrimas inicijuojamas šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatyta tvarka.

8. Turto tyrimas gali būti neatliekamas, kai baudžiamojo proceso metu surinktų duomenų pakanka šio įstatymo 10 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytam sprendimui priimti.

5 straipsnis. Turto tyrimo terminai

1. Sprendimas pradėti turto tyrimą gali būti priimtas ne vėliau kaip per 5 metus nuo:

1) galutinio prokuroro procesinio sprendimo priėmimo arba galutinio teismo sprendimo įsiteisėjimo baudžiamajame procese asmeniui, kai yra šio įstatymo 2 straipsnio 2 dalies 1, 2, 3 punktuose nustatyti pagrindai;

2) sprendimo atsisakyti pradėti baudžiamąjį procesą priėmimo, kai yra šio įstatymo 2 straipsnio 2 dalies 2 punkte nustatyti pagrindai.

2. Kai asmeniui buvo priimta daugiau negu vienas šio straipsnio 1 dalyje numatytų sprendimų, šio straipsnio 1 dalyje nurodytas terminas skaičiuojamas nuo vėliausiai priimto sprendimo.

3. Turto tyrimas atliekamas dėl turto, kuris įgytas ne anksčiau kaip prieš 10 metų iki:

1) sprendimo asmenį pripažinti įtariamuoju baudžiamajame procese priėmimo, kai yra šio įstatymo 2 straipsnio 2 dalies 1, 2, 3 punktuose nustatyti pagrindai;

2) sprendimo atsisakyti pradėti baudžiamąjį procesą priėmimo, kai yra 2 straipsnio 2 dalies 2 punkte nustatyti pagrindai;

3) sprendimo įtraukti asmenį į šio įstatymo 2 straipsnio 2 dalies 4 punkte numatytą sąrašą priėmimo.

4. Kai asmeniui buvo priimta daugiau negu vienas šio straipsnio 3 dalyje numatytų sprendimų, šio straipsnio 3 dalyje nurodytas terminas skaičiuojamas nuo anksčiausiai priimto sprendimo.

5. Turto tyrimas atliekamas per kuo trumpesnius terminus, bet ne ilgiau kaip per 6 mėnesius. Jei yra objektyvių priežasčių, dėl kurių būtina pratęsti turto tyrimo atlikimo terminą, turto tyrimą atliekanti institucija motyvuotu tarnybiniu pranešimu kreipiasi į prokurorą dėl sutikimo pratęsti turto tyrimo atlikimo terminą. Prokuroro sutikimu turto tyrimo atlikimo terminas ypatingais atvejais gali būti pratęstas ne ilgesniam kaip 3 mėnesių laikotarpiui. Turto tyrimo atlikimo terminas gali būti pratęstas ne daugiau kaip du kartus.

6. Atliekant turto tyrimą, tiriamas ne ilgesnis kaip 10 metų laikotarpis iki šio turto įsigijimo.

6 straipsnis. Turto tyrimą atliekančių institucijų teisės ir pareigos

1. Prokuroras, pagal šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytą kompetenciją organizuodamas turto tyrimą ir jam vadovaudamas, užtikrina turto tyrimo teisėtumą, išsamumą ir atlikimą per trumpiausią laiką.

2. Prokuroras, organizuodamas turto tyrimą ir jam vadovaudamas, turi teisę duoti turto tyrimą atliekančių institucijų įgaliotiems pareigūnams, atliekantiems turto tyrimą ar atskirus turto tyrimo veiksmus, privalomus nurodymus.

3. Turto tyrimą atliekančios institucijos ir prokuroras, įgyvendindami šio įstatymo suteiktus įgaliojimus, turi teisę:

1) iš valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų ir įmonių, valstybės ir savivaldybių valdomų įmonių, įmonių, kurių akcininkė yra valstybė ar savivaldybė, viešųjų įstaigų, kurių steigėja, savininkė ar dalininkė yra valstybė ar savivaldybė, neatlygintinai gauti valstybės informacinių išteklių duomenis, dokumentus ir kitą informaciją; šie duomenys, dokumentai ir informacija turi būti pateikti ne vėliau kaip per 15 dienų nuo reikalavimo gavimo dienos;

2) iš Lietuvos Respublikos finansų įstaigų, kitų juridinių ir fizinių asmenų neatlygintinai gauti informaciją apie fizinio ir juridinio asmens ūkines, finansines operacijas, finansinių ir (ar) mokėjimo

priemonių panaudojimą, gautas paskolas, sudarytus sandorius ir kitus duomenis; ši informacija ir duomenys turi būti pateikti ne vėliau kaip per 15 dienų nuo reikalavimo gavimo dienos;

3) paimti dokumentus, kurie atliekant turto tyrimą turi įrodomosios reikšmės, ir per 5 dienas grąžinti šių dokumentų originalus ar jų kopijas asmenims;

4) šio įstatymo nustatyta tvarka gauti rašytinius paaiškinimus iš trečiųjų asmenų, galinčių turėti duomenų apie tiriamą turtą;

5) turto tyrimui atlikti teisės aktų nustatyta tvarka pasitelkti specialistus ir ekspertus.

4. Turto tyrimą atliekančių institucijų įgalioti pareigūnai ir prokuroras, įgyvendindami šiame įstatyme nustatytas teises, turto tyrimo veiksmus įformina raštu – surašo dokumentus (aktus, aprašus, protokolus, reikalavimus). Šių dokumentų formą ir pildymo tvarką nustato generalinis prokuroras.

5. Kai būtina iš kitų valstybių kompetentingų institucijų gauti informaciją turto tyrimui pagal šį įstatymą atlikti, turto tyrimą atliekančios institucijos ar prokuroras, remdamiesi tarptautine sutartimi arba informacijos dalijimosi pagrindu, dėl informacijos kreipiasi į kitų valstybių kompetentingas institucijas.

7 straipsnis. Išvados dėl asmens galimybių įgyti turtą iš teisėtų pajamų šaltinių teikimas

1. Turto tyrimą atliekanti institucija motyvuotu raštu gali kreiptis į Valstybinę mokesčių inspekciją išvados dėl asmens, kurio turto tyrimas atliekamas, galimybių įsigyti turtą iš teisėtų pajamų šaltinių.

2. Valstybinė mokesčių inspekcija per 60 kalendorinių dienų nuo šio straipsnio 1 dalyje nurodyto kreipimosi gavimo dienos pagal turimus duomenis pateikia turto tyrimą atliekančiai institucijai išvadą dėl asmens galimybių įgyti turtą iš teisėtų pajamų šaltinių.

8 straipsnis. Pranešimas asmeniui apie galimą turto civilinį konfiskavimą

1. Įvertinę turto tyrimo metu surinktus duomenis ir iš Valstybinės mokesčių inspekcijos gautą išvadą dėl asmens galimybių įgyti turtą iš teisėtų pajamų šaltinių ir nustatę, kad yra pakankamas pagrindas manyti, kad asmens, dėl kurio atliekamas turto tyrimas, turtas gautas nusikalstamu būdu ar iš to turto yra gauta turtinė nauda ir šis turtas neatitinka asmens teisėtų pajamų arba kad asmuo yra nesąžiningas įgijėjas, turto tyrimą atliekanti institucija ar prokuroras jam įteikia pranešimą apie galimą turto civilinį konfiskavimą.

2. Pranešime apie galimą turto civilinį konfiskavimą turi būti nurodytas turtas, dėl kurio yra pakankamas pagrindas manyti, kad asmuo, dėl kurio atliekamas turto tyrimas, jį gavo nusikalstamu

būdu ar iš to turto yra gauta turtinė nauda ir kad turtas neatitinka šio asmens teisėtų pajamų arba kad šis asmuo yra nesąžiningas įgijėjas, taip pat šio turto vertė, turto tyrimo atlikimo teisiniai pagrindai ir asmens teisės.

3. Pranešimas apie galimą turto civilinį konfiskavimą asmeniui gali būti įteikiamas šiais būdais:

1) tiesiogiai įteikiant. Šiuo atveju pranešimo įteikimo asmeniui diena laikoma diena, kurią asmuo (jo atstovas) turto tyrimą atliekančiai institucijai liekančiuose dokumentuose savo parašu patvirtina pranešimo gavimą arba kurią turto tyrimą atliekančios institucijos pareigūnas pažymi apie asmens (jo atstovo) atsisakymą priimti pranešimą ar patvirtinti jo gavimą;

2) siunčiant registruotu laišku (pranešimas siunčiamas atitinkamame registre nurodytu adresu (juridiniam asmeniui – Juridinių asmenų registre nurodytu adresu, fiziniam asmeniui – Gyventojų registre nurodytu adresu ar asmens nurodytu adresu korespondencijai gauti). Šiuo atveju pranešimo įteikimo asmeniui diena laikoma penkta darbo diena, einanti po turto tyrimą atliekančios institucijos siunčiamos korespondencijos perdavimo paštui dienos;

3) telekomunikacijų galiniais įrenginiais (pranešimas siunčiamas asmens nurodytu elektroninio pašto adresu ir patvirtinamas teisės aktų nustatyta tvarka). Šiuo atveju pranešimas laikomas įteiktu jo išsiuntimo dieną;

4) viešai paskelbiant. Tais atvejais, kai pranešimo apie galimą turto civilinį konfiskavimą įteikti asmeniui šios dalies 1, 2 ir 3 punktuose nurodytais būdais neįmanoma (asmuo (jo atstovas) nerandamas arba duomenų apie asmens adresą nėra atitinkamame registre), turto tyrimą atliekanti institucija ar Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra savo interneto svetainėje paskelbia pranešimą, kuriame pasiūloma asmeniui (jo atstovui) per nustatytą terminą (ne trumpesnę kaip 10 dienų nuo pranešimo paskelbimo dienos) atvykti į nurodytą instituciją atsiimti pranešimo apie galimą turto civilinį konfiskavimą šios dalies 1 punkte nurodytu būdu. Jeigu asmuo per nustatytą terminą neatvyksta, laikoma, kad pranešimas apie galimą turto civilinį konfiskavimą įteiktas šiame punkte numatyto viešo paskelbimo turto tyrimą atliekančios institucijos ar Generalinės prokuratūros interneto svetainėje dieną.

4. Asmuo turi teisę ne vėliau kaip per 30 dienų nuo pranešimo apie galimą turto civilinį konfiskavimą įteikimo dienos pateikti paaiškinimus ir duomenis (dokumentus) apie turto įsigijimo ir pajamų gavimo šaltinius, juos pagrįsti ir įrodinėti, kad jo turto vertė atitinka jo teisėtas pajamas arba kad jis nėra nesąžiningas įgijėjas. Turto įsigijimo ir (ar) pajamų gavimo šaltiniai pagrindžiami įstatymų reikalavimus atitinkančiais sandorius patvirtinančiais dokumentais ir kitais įstatymų leidžiamais būdais.

9 straipsnis. Asmens, kuriam įteiktas pranešimas apie galimą turto civilinį konfiskavimą, teisės

Asmuo, kuriam įteiktas pranešimas apie galimą turto civilinį konfiskavimą, turi šias teises:

- 1) teisės aktų nustatyta tvarka iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų viešųjų juridinių asmenų gauti informaciją, susijusią su jo pajamomis, turtu ir su juo susijusiais sandoriais, ir pasidaryti reikiamų dokumentų išrašus arba nuorašus, kopijas;
- 2) turto tyrimą atliekančioms institucijoms ir prokurorui pateikti už ilgesnį, negu turto tiriamąjį laikotarpį, informaciją, pagrindžiančią šio turto teisėtumą, arba informaciją, pagrindžiančią, kad asmuo nėra nesąžiningas įgijėjas;
- 3) teikti arba atsisakyti teikti paaiškinimus apie save, savo šeimos narius ar artimuosius giminaičius;
- 4) būti atstovaujamas atstovo pagal įstatymą ar savo įgalioto atstovo;
- 5) šio įstatymo nustatyta tvarka skusti prokuroro ir teismo paskirtą turto areštą.

10 straipsnis. Sprendimo dėl atlikto turto tyrimo priėmimas

1. Atlikusi turto tyrimą, šio įstatymo 4 straipsnio 5 dalyje nurodyta institucija prokurorui kartu su surinktais duomenimis pateikia turto tyrimo išvadą, kurioje dėl tolesnės turto tyrimo eigos pateikiami siūlymai:

- 1) nutraukti turto tyrimą;
- 2) nutraukti turto tyrimą ir perduoti informaciją Valstybinei mokesčių inspekcijai įvertinti pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymą;
- 3) baigti turto tyrimą ir priimti sprendimą dėl kreipimosi į teismą dėl turto civilinio konfiskavimo.

2. Prokuroras, susipažinęs su turto tyrimo išvada, per 10 dienų nuo turto tyrimo išvados gavimo dienos priima sprendimą, numatytą šio straipsnio 1 dalies 1, 2 ar 3 punkte, arba sprendimą gautą turto tyrimo išvadą gražinti papildyti turto tyrimą atlikusiai institucijai, jeigu dar nėra pasibaigęs šio įstatymo 5 straipsnio 5 dalyje nustatytas 6 mėnesių turto tyrimo terminas.

3. Jeigu prokuroras, įvertinęs visus pateiktus duomenis, priima sprendimą dėl kreipimosi į teismą dėl turto civilinio konfiskavimo, ieškinys teismui pareiškiamas per 30 dienų nuo šio sprendimo priėmimo dienos.

4. Asmeniui, dėl kurio pradėtas turto tyrimas buvo nutrauktas ir kuriam dėl to atsirado neigiamų teisinių pasekmių, jo reikalavimu prokuroro leidimu turi būti pateikti turto tyrimo metu apie jį surinkti

duomenys, išskyrus atvejus, kai pateikus šią informaciją gali būti padaryta žalos nebaigtiems turto tyrimams. Informacija, kurią pateikus gali būti padaryta žalos nebaigtiems turto tyrimams, šioje dalyje nurodytam asmeniui turi būti pateikta tuoj pat baigus šiuos turto tyrimus. Šis asmuo gali kreiptis į teismą dėl žalos atlyginimo.

11 straipsnis. Turto areštas turto tyrimo metu

1. Turto tyrimo metu gali būti taikomas turto areštas, kai yra pagrįsta rizika, kad šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje nurodytą turtą šio įstatymo 2 straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodyti asmenys gali paslėpti, parduoti ar kitokiu būdu jo netekti ir dėl to gali būti sunku arba neįmanoma įvykdyti turto civilinį konfiskavimą.

2. Draudžiama areštuoti turtą, kuris pagal teisės aktus yra būtinas asmeniui ar jo šeimos nariams ir jo išlaikomiems asmenims pragyvenimui, darbui pagal profesiją ar mokymuisi, ir visus būtinus vaikų ir neįgalųjų reikmenis, taip pat negali būti areštuojama pinigų suma, neviršijanti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytos minimalios mėnesinės algos (MMA).

3. Turto tyrimą atliekanti institucija įvertina šio straipsnio 1 dalyje nurodytą riziką ir, nustačiusi, kad yra pavojus, kad šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje nurodyto turto apsauga nebus užtikrinta, kreipiasi į prokurorą su motyvuotu prašymu dėl turto arešto.

4. Prokuroras per 7 dienas nuo šio straipsnio 3 dalyje nurodyto prašymo gavimo dienos privalo jį išnagrinėti ir dėl turto arešto priimti nutarimą. Jeigu prokuroras priima nutarimą taikyti turto areštą, prokuroro nutarimu paskirtas turto areštas negali trukti ilgiau kaip 6 mėnesius. Šis terminas apylinkės teismo nutartimi gali būti pratęstas, tačiau ne daugiau kaip du kartus po 3 mėnesius.

5. Asmuo, kurio nuosavybės teisė į turtą laikinai apribota, turi teisę prokuroro nutarimą dėl turto arešto per 10 dienų nuo nutarimo gavimo dienos apskųsti gyvenamosios vietos ar buveinės apylinkės teismui. Šį skundą apylinkės teismas rašytinio proceso tvarka privalo išnagrinėti ne vėliau kaip per 7 dienas nuo skundo gavimo dienos. Apylinkės teismo nutartis dėl šioje dalyje numatyto skundo yra galutinė ir neskundžiama.

6. Kai turto arešto terminą pratęsia apylinkės teismas, ši teismo nutartis per 7 dienas gali būti skundžiama apygardos teismui. Šį skundą apygardos teismas rašytinio proceso tvarka privalo išnagrinėti ne vėliau kaip per 7 dienas nuo skundo gavimo dienos. Apygardos teismo nutartis dėl šioje dalyje numatyto skundo yra galutinė ir neskundžiama.

7. Prokuroro nutarimas dėl turto arešto ar teismo nutartis dėl turto arešto pratęsimo nedelsiant, ne vėliau kaip kitą darbo dieną po priėmimo, paskelbiami asmeniui ir visiems bendraturčiams, kurių nuosavybės teisė laikinai apribota, ir jiems įteikiami nutarimo ar teismo nutarties nuorašai.

8. Prokuroro nutarimo dėl turto arešto ar teismo nutarties dėl turto arešto pratęsimo nuorašas nedelsiant, ne vėliau kaip kitą darbo dieną po priėmimo, turi būti išsiųstas Turto arešto aktų registro tvarkytojui. Kai nėra galimybės nedelsiant paskelbti prokuroro nutarimą dėl turto arešto ar teismo nutartį dėl turto arešto pratęsimo, laikoma, kad nutarimas ar nutartis paskelbti, kai įregistruojami Turto arešto aktų registre.

9. Taikant turo areštą, areštuojamas turtas detaliam aprašomas dalyvaujant turto savininkams, juridinių asmenų atstovams, prireikus kviečiami kviestiniai.

10. Prokuroras, priėmęs nutarimą dėl turto arešto, išsprendžia klausimą dėl areštuoto turto apsaugos: prokuroro nuožiūra turtas perduodamas saugoti savivaldybės institucijai, turto savininkui ar jo šeimos nariui, artimajam gimineičiui ar kitam asmeniui. Areštuotą turtą perduodant saugoti šiems asmenims, jiems išaiškinama atsakomybė pagal Baudžiamojo kodekso 246 straipsnį už šio turto perleidimą, paslėpimą, sunaikinimą ar sugadinimą. Dėl to iš šių asmenų paimamas rašytinis pasižadėjimas.

11. Turto areštas panaikinamas prokuroro nutarimu ar teismo nutartimi, kai ši laikinoji apsaugos priemonė tampa nebereikalinga. Apie turto arešto panaikinimą ne vėliau kaip kitą darbo dieną po nutarimo ar nutarties priėmimo turi būti pranešama turto savininkui ir Turto arešto aktų registro tvarkytojui.

12. Kai ieškinys dėl turto civilinio konfiskavimo perduodamas į teismą, dėl turto arešto paskyrimo ar atsisakymo skirti turto areštą sprendžia teismas Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

III SKYRIUS

TURTO CIVILINIO KONFISKAVIMO PROCESAS TEISME

12 straipsnis. Bylų dėl turto civilinio konfiskavimo nagrinėjimas teisme

1. Bylos dėl turto civilinio konfiskavimo nagrinėjamos Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka pagal prokuroro ieškinį dėl viešojo intereso gynimo. Šis ieškinys pareiškiamas apygardos teismui pagal Civilinio proceso kodekso 29 straipsnyje ir 30 straipsnio 1, 2 dalyse nustatytas teritorinio teisingumo taisykles.

2. Priėmęs šio straipsnio 1 dalyje nurodytą ieškinį, teismas specialioje interneto svetainėje paskelbia pranešimą, kuriame turi būti nurodyta:

1) bylą nagrinėjantis teismas;

2) ieškinį pareiškusio prokuroro pareigos, atsakovo fizinio asmens vardas, pavardė ir gyvenamoji vieta arba juridinio asmens visas pavadinimas ir buveinė;

3) turtas, kurį prašoma konfiskuoti;

4) pasiūlymas per 14 dienų suinteresuotiems asmenims kreiptis su pareiškimais į teismą dėl jų įtraukimo dalyvauti procese.

3. Kartu su ieškinio dėl turto civilinio konfiskavimo ir jo priedų kopija teismas atsakovui ir tretiesiems asmenims nusiunčia pranešimą dėl atsiliepimų į šį pareikštą ieškinį pateikimo teismui. Šiame pranešime teismas nustato ne trumpesnę kaip 30 dienų ir ne ilgesnę kaip 60 dienų terminą atsiliepimams pareikšti, nurodo atsiliepimų nepateikimo pasekmes ir atsakovo pareigą pateikti atsiliepimą į pareikštą ieškinį. Šioje dalyje nurodyti terminai skaičiuojami nuo pranešimo dėl atsiliepimo į pareikštą ieškinį įteikimo dienos.

13 straipsnis. Turto civilinio konfiskavimo pasekmės

1. Nuo teismo sprendimo konfiskuoti turtą įsiteisėjimo dienos valstybė įgyja nuosavybės teisę į konfiskuotą turtą.

2. Konfiskuotas turtas perduodamas, įtraukiamas į apskaitą, saugomas, realizuojamas Vyriausybės nustatyta tvarka.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

14 straipsnis. Žalos atlyginimas

Žala, padaryta dėl šiame įstatyme nustatytų turto civilinio konfiskavimo procedūrų taikymo, atlyginama Civilinio kodekso ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

15 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2020 m. liepos 1 d.

2. Vyriausybė ir generalinis prokuroras iki 2020 m. birželio 30 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

3. Šis įstatymas taikomas turtui, kuris įsigytas po 2010 m. gruodžio 11 d.

4. Turto civilinio konfiskavimo procedūra gali būti pradėta tik tais atvejais, kai bent viena iš šio įstatymo 2 straipsnio 2 dalies 1, 2, 3, 4 punktuose numatytų turto civilinio konfiskavimo sąlygų atsirado ne anksčiau kaip 2010 m. gruodžio 11 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas